

Obsah

	Předmluva	1
	Poděkování	2
1	Filozofie ochrany a podpory zdraví při práci	3
2	Pracovní lékařství jako samostatný lékařský obor	5
3	Historie pracovního lékařství	11
4	Práce a zdraví	19
4.1	Pracovní úrazy	20
4.2	Nemoci z povolání	21
4.2.1	Definice a seznam nemocí z povolání	21
4.2.2	Principy uznávání nemocí z povolání	30
4.2.3	Povinnosti zaměstnavatele	34
4.2.4	Vznik nemoci z povolání	35
4.2.5	Výskyt nemocí z povolání	36
4.3	Ohrožení nemocí z povolání	37
4.4	Nemoci spojené s prací	38
4.5	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	38
4.5.1	Obecné zásady	38
4.5.2	Důležité pojmy	40
4.5.3	Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti	42
4.5.4	Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění u pracovních úrazů a nemocí z povolání obecně	44
4.5.5	Bolestné	44
4.5.6	Ztížení společenského uplatnění	45
4.5.7	Náležitosti posudku a kompetence k jeho vystavení	46
4.5.8	Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti	46
4.5.9	Posouzení příčinné souvislosti zkráceného pracovního závazku zaměstnance, který pobírá rentu	49
4.5.10	Trvání poskytování renty	50
4.5.11	Jednorázová náhrada při skončení pracovního poměru	51
4.5.12	Jednotný postup k zajištění závazků ČR v rámci Evropské unie	51
5	Principy hodnocení rizik	53
5.1	Analýza, hodnocení, řízení, komunikace a vnímání rizika	53
5.2	Vlastní hodnocení zdravotních rizik při práci	55
5.3	Hodnocení expozice jako základ hodnocení zdravotních rizik	58
5.4	Kategorizace prací	60
5.5	Pracovnílékařské služby a hodnocení rizik	61

5.6	Pracoviště, pracovní místo a pracovní činnost	63
5.7	Identifikace pracovníků ve zvýšené míře vystavených riziku zdravotního poškození	63
5.8	Záznamy o hodnocení rizika na pracovišti	64
5.9	Principy prevence v podniku	65
5.10	Návrh preventivních opatření ke snížení rizika	67
5.10.1	Trvalé zlepšování	67
5.10.2	Projednání návrhu opatření s vedením organizace	67
5.10.3	Kontrola účinnosti navržených opatření	68
5.10.4	Informování, konzultace a účast zaměstnanců	68
6	Zátěže faktory pracovního prostředí	69
6.1	Prach (prašný aerosol)	69
6.1.1	Charakteristika	69
6.1.2	Působení prachu na člověka	69
6.1.3	Expozice prachu (měření a hodnocení)	71
6.1.4	Profesionální onemocnění	77
6.1.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky prachu	90
6.2	Chemické látky	96
6.2.1	Charakteristika	96
6.2.2	Působení chemických látek na člověka	96
6.2.3	Expozice chemickým látkám (měření a hodnocení)	98
6.2.4	Profesionální onemocnění a intoxikace (otravy)	106
6.2.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky chemických látek	115
6.3	Hluk	135
6.3.1	Charakteristika	135
6.3.2	Působení hluku na člověka	136
6.3.3	Expozice hluku (měření a hodnocení)	136
6.3.4	Profesionální onemocnění	140
6.3.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky hluku	143
6.4	Vibrace	145
6.4.1	Charakteristika	145
6.4.2	Působení vibrací na člověka	146
6.4.3	Expozice vibracím (měření a hodnocení)	147
6.4.4	Profesionální onemocnění	149
6.4.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky vibrací	157
6.5	Abnormální barometrický tlak	161
6.5.1	Charakteristika	161
6.5.2	Působení abnormálního barometrického tlaku na člověka	161
6.5.3	Expozice abnormálnímu barometrickému tlaku (měření a hodnocení)	162
6.5.4	Profesionální onemocnění a úrazy	162
6.5.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky změněného tlaku	163
6.6	Tepelně-vlhkostní (mikroklimatické) podmínky	165
6.6.1	Charakteristika	165
6.6.2	Působení mikroklimatu na člověka	165

6.6.3	Expozice mikroklimatu (měření a hodnocení).....	168
6.6.4	Profesionální poškození zdraví nepříznivými mikroklimatickými podmínkami.....	175
6.6.5	Ochrana zdraví před nepříznivým mikroklimatem	176
6.7	Ionizující záření.....	181
6.7.1	Charakteristika	181
6.7.2	Působení ionizujícího záření na člověka	182
6.7.3	Expozice ionizujícímu záření (měření a hodnocení).....	182
6.7.4	Profesionální onemocnění.....	185
6.7.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky ionizujícího záření	188
6.8	Neionizující záření	190
6.8.1	Charakteristika	190
6.8.2	Působení neionizujícího záření na člověka	192
6.8.3	Expozice neionizujícímu záření (měření a hodnocení).....	198
6.8.4	Profesionální poškození zdraví neionizujícím zářením	204
6.8.5	Ochrana zdraví před nepříznivými účinky neionizujícího záření	207
6.9	Fyzická zátěž	209
6.9.1	Charakteristika	209
6.9.2	Působení fyzické zátěže na člověka.....	209
6.9.3	Expozice fyzické zátěži (měření a hodnocení)	212
6.9.4	Profesionální onemocnění	221
6.9.5	Ochrana zdraví před fyzickým přetížením	232
6.10	Psychická a sensorická (smyslová) zátěž	236
6.10.1	Charakteristika	236
6.10.2	Působení psychické a sensorické zátěže na člověka.....	236
6.10.3	Expozice psychické a sensorické zátěži (měření a hodnocení)	240
6.10.4	Poškození zdraví psychickou a sensorickou zátěží.....	248
6.10.5	Ochrana zdraví před psychickým a smyslovým přetížením	248
6.11	Biologičtí činitelé.....	255
6.11.1	Charakteristika	255
6.11.2	Působení biologických činitelů na člověka	255
6.11.3	Expozice biologickým činitelům	255
6.11.4	Profesionální onemocnění.....	257
6.11.5	Ochrana zdraví před biologickými činiteli	273
6.12	Profesní rizika	300
7	Význam epidemiologie v pracovním lékařství	303
8	Užívání alkoholu, drog (nedovolených návykových látek) a léků	305
9	Zdravotní způsobilost k práci	313
9.1	Prohlídky pracovišť.....	313
9.2	Pracovnílékařské prohlídky.....	318
9.3	Zvláštní podmínky zdravotní způsobilosti	321
10	Zdravotní způsobilost ke vzdělávání nebo v průběhu vzdělávání.....	333
11	Zákonné požadavky na ochranu zdraví při práci.....	335

11.1	Požadavky na ochranu zdraví při práci v zemích Evropské unie	335
11.2	Orgány ochrany veřejného zdraví a Státní úřad inspekce práce.	336
11.3	Proces kategorizace prací, rizikové práce, jejich evidence, měření pro účely kategorizace.	337
11.4	Základní zákonné požadavky v ochraně zdraví při práci v České republice.	341
12	Terminologie v pracovním lékařství	343
	Seznam zkratk	349
	Literatura	353
	Internetové odkazy	355
	Souhrn	356
	Summary	357
	Rejstřík	358